

TAPA - TAPAE

DR. MIHAI ZAMFIR

Apărut odată cu poporul nostru, proverbul „ CODRU – I FRATE CU ROMÂNUL ” nu are în sine chiar nimic surprinzător, deși au fost destui aceia care s-au grăbit să afirme că proverbul și-ar avea originea în timpurile sălbatice ale apariției popoarelor migratoare când românii ar fi fugit din calea acestora ascunzându-se în păduri.

Dincolo de imaginea unor lași care fug din calea invadatorilor, un asemenea tablou are un defect fundamental, acela de a ignora o realitate prea bine cunoscută pentru a mai face obiectul vreunei discuții. Este vorba de faptul că teritoriul locuit de români (binișor mai mare decât actuala Românie ciopârțită) era acoperit de păduri într-o proporție sensibil mai mare de 50% (80% în timpul lui Burebista). Nu este pentru nimeni un secret faptul că terenul arabil al românilor a fost zmulș pădurilor fie prin defrișeri anevoiase care au necesitat folosirea pe scară largă a boilor, fie prin manevra destul de riscantă a incedierilor voluntarea a pădurilor, cu toate riscurile care decurgeau din acest procedeu. Nu este prin urmare nimic riscant în afirmația că pădurea constituia mediul natural de viața al românilor. Este egal de corect să afirmăm că românii erau la acea vreme un popor de pădureni după cum se afirmă că erau un popor de păstori. De aceea povestea că românii fugeau în păduri din calea și de frica migratorilor, când ei de fapt chiar locuiau în acele păduri este ceva destul de greu de înțeles. Aflați în mediul lor natural de viața în pădure, pentru a-și putea duce viața românii aveau o singură soluție. Ei ar fi trebuit să dezvolte o civilizație a lemnului care să le fie foarte caracteristică. Dar poate că ar fi cazul să recunoaștem că suntem pe cale de spune o banalitate. Deși tot așa de notoriu dar nu tot atât de răspicat spus rămâne și faptul că o asemenea civilizație a lemnului nu venea de nicăieri. Ea era caracteristică dacilor și continua să existe ca mod de viață al românilor. Indeletniciri ca exploatarea lemnului pădurilor, plutăritul, construcțiile de lemn, confecționarea obiectelor de lemn, cu dezvoltările artistice absolut caracteristice au constituit un continuum de viețiure neîntreruptă a dacilor numiți mai apoi valahi și în zilele noastre români. Era normal ca beneficiind de atâtea foloase din locuirea pădurii daco-vlaho-românul să perceapă codrul ca pe ceva foarte apropiat ca pe ceva iubit, în fine, în ultimă instanță ca pe manifestarea protecție a naturii în mijlocul căreia trăia, de unde și idieia că acest codru era un adevărat frate.

O asemenea situație nu putea să nu aibă consecințe asupra mentalității populare și nu putea să nu aibă și o anumită reflecție în limba acestui popor. Poate că asupra acestui aspect ar fi

potrivit să ne aplecăm cu ceva mai multă atenție. Un studiu exhaustiv condus cu atenție și competență ne-ar putea rezerva multe și foarte plăcute surprize. Vom încerca pentru moment să prezentăm cazul unui cuvânt românesc pe care cu multă ușurință îl trecem cu vederea. Este vorba despre TAPĂ. Nu doresc să mă refer la DEX, unde toate cuvintele au orice origine numai românească nu, totul provenind numai din împrumuturi. Voi cita numai opinia d-lui dr. Mihai Vinereanu care-l asociază cu termeni, englezi, galo-romani, germanici, islandezi, francezi, etc. și-i dă sensul de scobitură, tăietură. Din cercetările noastre TAPĂ în limba română are sensul mai vechi de semn, sens care se menține și azi în limba , ceva mai arhaică a BASARABIEI. In limba vorbită de pădurenii din județele Dâmbovița și Argeș sensul este același, în timp ce în Prahova termenul desemnează un tip de tăiere a copacilor prin două creștături față în față aflate însă la înălțimi puțin diferite. Ceea ce mi se pare cu adevărat interesant și totodată o dovadă a vechimii și a originii dacice a termenului este faptul că în Dacia la anii 88 și 102 p.H. au avut loc în timpul lui DECEBAL două confruntări cu romanii în locul numit TAPE (TAPAE). Locul este menționat de istoriografia romană fără nici un comentariu asupra vreunei oarecari semnificații a termenului, fiind vorba de tratarea sa ca toponim străin limbii latine .

Din desfășurarea evenimentelor, așa cum sunt relatate ele chiar de către romani, reținem faptul că Decebal a ordonat tăierea copacilor la înălțimea unui stat de om îmbrăcând trunchiurile rămase-n picioare în echipamente de luptători daci, șiretlic ce a produs efectele așteptate. O situație pe care după un mileniu și jumătate , în linii mari, o reeditează la Codrii Cozminului ȘTEFAN CEL MARE, prilej cu care și obține un frumos succes militar contra polonezilor. Atunci când vorbim despre reeditare avem în vedere faptul că este vorba despre utilizarea în scopuri militare a pădurii prin atragerea inamicului în pădure-mediul natural de viață al românului, acolo unde prin manevre specifice românii aflați în largul lor reușesc să-și înfrângă dușmanii. Ca și la Tape ei taie copacii pe care apoi îi prăvălesc peste polonezi strivindu-i.

Frăția dacilor cu codru a funcționat și pentru românii moldoveni pe tărâmul relațiilor militare cu atacatorii. Romanii s-au întâlnit cu dacii în pădure la Tape (la semne), iar daco-vlaho-românii au continuat să facă TAPE (semne) în pădurile lor atunci când tăiau copacii. Faptul că după două milenii limba română încă mai păstrează termenul tape, chiar în condițiile în care acesta se îndreaptă spre statutul de arhaism-regionalism, având sensul de semn, adică cel sugerat de evenimentele militare din timpul războaielor daco-romane sugerează concluzia că termenul tapă este un termen românesc de origine dacică.

